

Utlåtande Rotel II (Dnr KS 2020/784)

Bebygg och utveckla Katarinavägens södra sida

Motion av Peter Wallmark (SD)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Joakim Larsson anför följande.

Ärendet

I motionen, som väckts av Peter Wallmark (SD), framförs att Katarinavägens södra sida idag är en otrygg plats utan bebyggelse i den sista, östra, delen upp mot Renstiernas gata. Att låta denna del av Södermalm, med en av Stockholms mest magnifika utsikter, stå obebyggd är slöseri i ett Stockholm med svår bostadsbrist anser motionären. Området skulle kunna utvecklas och tillföra bostäder, lokaler, kultur och fler och större grönytor utan att omkringliggande bebyggelse störs.

Motionären föreslår kommunfullmäktige att besluta att berörda förvaltningar ges i uppdrag att utreda förutsättningarna för hur den östra delen av Katarinavägen kan utvecklas till en trygg och attraktiv plats att bo och verka på.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och Södermalms stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret konstaterar att ytorna längs med Katarinavägens södra sida primärt är offentligt rum och fortsatt bör vara det.

Exploateringsnämnden svarar att nya möjligheter kommer skapas när Slussen är färdigställt.

Stadsbyggnadsnämnden anser att Katarinavägen fortsatt bör vara ett offentligt rum och att stärka detta bör vara utgångspunkten för en utveckling av platsen.

Trafiknämnden ser svårigheter i att förena ny bebyggelse med att bevara värdefulla värden och ser större potential för Katarinavägen som ett multifunktionellt och attraktivt park- och gaturum.

Södermalms stadsdelsnämnd anser att den aktuella platsen är olämplig för bebyggelse.

Mina synpunkter

Stockholm stad ska bygga 140 000 nya bostäder fram till år 2030 och många delar av staden omvandlas och kompletteras med nya bostäder för att uppnå denna målsättning. Dock är inte alla delar av staden lämplig för omfattande exploatering. Samtliga remissinstanser uttrycker tveksamhet kring motionens ambition om att uppföra ny bebyggelse på Katarinavägen. När Slussen och kringliggande områden är färdigställda kommer flödet av människor längs med Katarinavägen att tillta. Framgent är det möjligt att se över en utveckling av platsen. Detta förutsätter dock att arbetet runt Slussen och Katarinaberget kommer på plats först.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motionen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 16 december 2020

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNA KÖNIG JERLMYR

Joakim Larsson

Mats Larsson

Reservation anfördes av Peter Wallmark (SD) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att bifalla motionen
2. Att därutöver anföra följande:

Katarinavägens södra sida är idag en otrygg plats utan bebyggelse i den sista, östra, delen upp mot Renstiernas gata. Att låta denna del av Södermalm med en av Stockholms mest magnifika utsikter stå obebyggd är slöseri i ett Stockholm med svår bostadsbrist. Området skulle kunna utvecklas och tillföra bostäder, lokaler, kultur samt fler och större grönytor utan att omkringliggande bebyggelse störs.

Remissammanställning

Ärendet

I motionen, som väckts av Peter Wallmark (SD), framförs att Katarinavägens södra sida idag är en otrygg plats utan bebyggelse i den sista, östra, delen upp mot Renstiernas gata. Att låta denna del av Södermalm med en av Stockholms mest magnifika utsikter stå obebyggd är slöseri i ett Stockholm med svår bostadsbrist anser motionären. Området skulle kunna utvecklas och tillföra bostäder, lokaler, kultur och fler och större grönytor utan att omkringliggande bebyggelse störs.

Motionären föreslår kommunfullmäktige att besluta att berörda förvaltningar ges i uppdrag att utreda förutsättningarna för hur den östra delen av Katarinavägen kan utvecklas till en trygg och attraktiv plats att bo och verka på.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och Södermalms stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 20 oktober 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Enligt kommunfullmäktiges budget 2020 är ett kraftigt bostadsbyggande en av kommunkoncernens mest prioriterade uppgifter och alla nämnder och bolagsstyrelser ska skapa förutsättningar för den höga ambitionen utifrån sina respektive uppdrag och stadens riktlinjer för bostadsförsörjning. Exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden har ett utökat ansvar för samordning av stadens bostadsbyggande.

Stadsledningskontoret konstaterar att remiss om att bebygga och utveckla Katarinavägens södra sida också har remitterats till exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden. I nämndernas svar framgår att ytorna längs Katarinavägens södra sida primärt är ett offentligt rum och bör fortsätta vara det. En utveckling av parkytorna längs Katarinavägen bör ta avstamp i de unika kvaliteter som nivåkillnaderna och det fria läget mot vattnet gett upphov till och huvudsakligt fokus behöver ligga på att stärka platsens värden med hänsyn till utsikt, kulturmiljö, rörelsestråk och vistelse. En omhändertagen miljö som uppmuntrar till vistelse och har

flöden av människor kan bidra till en ökad upplevd trygghet. Att stärka det offentliga rummet bör vara det huvudsakliga målet vid en utveckling av platsen.

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 24 september 2020 följande.

1. Exploateringsnämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.
2. Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation anfördes av Christina Wallmark (SD), *bilaga 1*.

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande daterat den 26 augusti 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Exploateringskontoret arbetar med att utveckla stadens mark bland annat genom att till skapa nya bostäder och lokaler på lämpliga platser. Marken vid Katarinavägen är ett område som nyttjas av både stockholmare och besökare från andra platser för rekreation och för att se på utsikten över vattnet.

Området påverkas idag av ombyggnaden av Slussen, när ombyggnaden är klar kommer nya möjligheter att röra sig mellan de olika nivåerna på Katarinavägen och Stadsgårdsleden att skapas, bland annat genom att Lokattens trappa öppnas och ger en vertikalkoppling med hiss för gående mellan Katarinavägen och Stadsgårdskajen. Flera busslinjer kommer åter att trafikera Katarinavägen.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 24 september 2020 följande,

1. Stadsbyggnadsnämnden beslutar att överlämna kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.
2. Stadsbyggnadsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen

Reservation anfördes av Peter Wallmark (SD), *bilaga 1*.

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 14 augusti 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Ytorna längs Katarinavägens södra sida är ett offentligt rum med ett regionalt besöksvärde dit både stockholmare och turister söker sig. Många människor rör sig längs trottoaren mot Stadsgårdsleden och tar del av utsikten över vattnet.

Längs Katarinavägen löper ett detaljplanelagt parkstråk som avgränsas med en bergsskärmning upp mot Katarinaberget. Parkstråket på den södra sidan av Katarinavägen är vindutsatt och bullrigt. Stråket är en del av den hylla som sprängdes fram när Katarinavägen anlades i början av 1900-talet och utgör en del av berättelsen om Södermalms framväxt. Katarinavägen ingår inom riksintresset för Stockholms innerstad med Djurgården och Katarinavägen gränsar till värdekärna inom riksintresse för kulturmiljövården (tidig bebyggelse på malmarna). Bergsskärmningen längs Katarinavägen utgör en väl synlig del av Södermalms stadsfront mot Stockholms inlopp. Bergsskärmningen är ett viktigt stadsbyggnadselement som beskriver de geologiska förutsättningarna och bidrar till Stockholms karaktär med en tydlig läsbarhet kring stadens historiska framväxt. Ytorna längs Katarinavägens södra sida är primärt ett offentligt rum och bör enligt stadsbyggnadskontoret fortsätta vara det. En utveckling av parkytorna längs Katarinavägen bör ta avstamp i de unika kvaliteter som nivåskillnaderna och det fria läget mot vattnet gett upphov till och huvudsakligt fokus behöver ligga på att stärka platsens värden med hänsyn till utsikt, kulturmiljö, rörelsestråk och vistelse. En omhändertagen miljö som uppmuntrar till vistelse och har flöden av människor kan bidra till en ökad upplevd trygghet. Att stärka det offentliga rummet bör vara det huvudsakliga målet vid en utveckling av platsen.

Trafiknämnden

Trafiknämnden beslutade vid sitt sammanträde den 15 oktober 2020 följande.

1. Trafiknämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.
2. Trafiknämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation anfördes av Mads Lundgaard (SD), *bilaga 1*.

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 14 september 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Katarinavägen sammanbinder idag Slussen med Fjällgatan, Renstiernas gata och Tjärhovsplan. Sträckan är en viktig länk för cykelpendlare, gående och kollektivtrafik mellan dessa olika nivåer av Södermalm.

I cykelplanen är Katarinavägen utpekad som ett pendlingsstråk. Stråket har behov av förbättringsåtgärder gällande cykelinfrastrukturen som idag inte uppfyller cykelplanens mål för pendlingsstråk. Trafikkontoret ämnar att gå upp med ett

inriktningsbeslut i trafikinämnden för dessa åtgärder under hösten 2020.

Åtgärdsförslaget innebär utökade ytor för gående och cykel utmed sträckan och skulle bidra med högre trafiksäkerhet och ökad framkomlighet.

I samband med ombyggnationen för Slussen har Katarinavägen varit stängd för genomfartstrafik sedan 2014. Idag finns en vändplan öster om Glasbruksgatans anslutning till Katarinavägen som används för buss. Vändplanen kommer finnas kvar efter Katarinavägens öppnande, detta för att skapa en robusthet i trafiksystemet då det annars saknas vändmöjligheter för buss i de övre delarna av Slussen.

När Katarinavägen öppnar för busstrafik igen under hösten 2020 kommer både stadsbussar och stombussar att trafikera sträckan. I en eventuell förändring av områdets karaktär är det av vikt att framkomligheten för busstrafiken och specifikt stombussen bibehålls samtidigt som sträckan ges utrymme för en ökad standard av cykelinfrastrukturen och för gående. Detta enligt framkomlighetstrategin och cykelplanen.

Gångvägen utmed Katarinavägens norra sida är ett mycket välbesökt och populärt turist- och promenadstråk, med utblickar över Saltsjön, Gamla Stan, Skeppsholmen och Djurgården och med en vidare förlängning utmed Fjällgatan. Den sammanhållna grönytan utmed Katarinavägens södra sida utgörs av ett detaljplanelagt parkrum med höga rekreativvärden i en del av Södermalm där parktillgången är relativt låg. Ytan är utpekad som ett grönt gaturum i Parkplan för Södermalm och driftansvaret innehas av Södermalms stadsdelsförvaltning. Som en del av Slussens omdaning och utbyggnationen av ny tunnelbana med station i Stigbergsparken finns en stor potential i att vidareutveckla Katarinavägens gröna kvalitéer, i kombination med gatans unika upplevelse- och rekreativvärden, för såväl boende som besökare.

Området ingår i riksintresset Stockholms innerstad med Djurgården samt angränsar till värdekärna inom riksintresset för kulturmiljövärden. Katarinavägen och dess bergsskäring tog sin form när staden under 1910-talet sprängde berget för gatans anläggande. På nivån ovanför bergsskäringen, utmed Glasbruksgatan och Mäster Mikael's Gata, ligger enligt Stadsmuseets kulturhistoriska klassificering blåklassad bebyggelse vilket innebär den högsta klassen och omfattar bebyggelse av synnerligen högt kulturhistoriskt värde. Denna bebyggelse utgör tillsammans med bergsskäringen ett signum för Stockholms karaktäristiska geologi och visar på stadens historiska framväxt. Vid en utveckling av området måste stort fokus ligga på att värna dessa för Stockholm så typiska stadsbyggnadskvalitéer

Mot bakgrund av ovanstående ser trafikkontoret svårigheter med att förena ny bebyggelse med att bevara värdefulla natur- och kulturhistoriska värden. Kontoret ser en större potential i att utveckla Katarinavägen som ett sammanlänkande, mångfunktionellt och attraktivt park- och gaturum med ett unikt läge i staden. Om Södermalms stadsdelsförvaltning har möjlighet att bedriva ett arbete med utveckling av de gröna ytorna utmed Katarinavägens södra sida kan det med fördel ske parallellt med kontorets cykelprojekt så att en bra helhetsbild tillskapas.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 september 2020 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Christina Wallmark (SD), *bilaga 1*.

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 27 augusti 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Katarinavägen är en bred gata och en viktig förbindelse för fordonstrafik, cyklar och gående mellan Slussen och Söders höjder. Katarinavägens södra sida består, förutom av de nödvändiga kommunikationsytorna, av en smal gräsremsa och en lodrät bergvägg. Gräsremsan är parkmark och utgör den enda möjligheten att tillföra träd, grönska och biologisk mångfald till platsen.

Eventuell ny bebyggelse skulle bli smal och behöva ha en långsida direkt mot bergväggen. Ny bebyggelse skulle också skymma berget och därmed störa den kända vyn över Söders höjder. Bergsskärningarna är karaktäristiska för Stockholm och visar den enorma förkastningsbrant tidigare stockholmare har behövt ta sig uppför, genom och över.

På bergets topp finns äldre kulturbebyggelse som är blåklassad enligt Stadsmuseets klassifikation. Dessa hus och dess närmiljö är också bevarandevärda för förståelsen av Stockholms framväxt och tidigare stockholmars liv i staden. Cornelisparken med sin gräsyta, blomsterterrasser och utsiktsplatsen är en mycket populär park som används för promenad, picknick samt utevistelse. Näraliggande skola använder också parken mycket.

Stadsdelsförvaltningen anser, med hänvisning till beskrivningen ovan, att den aktuella platsen är olämplig för ny bebyggelse och ser inte hur både nya verksamheter och nya grönytor skulle kunna få plats utan att skada viktiga natur- och kulturvärden.

Förvaltningen har inte fått några indikationer på att platsen skulle vara otrygg men om så skulle vara fallet föreslår förvaltningen istället en översyn av vegetation och belysning. Förvaltningen tror dessutom att platsen kommer att få många fler besökare när nya Slussen och nya tunnelbanestationen i Stigbergsparken står färdiga.

Reservationer m.m.

Exploateringsnämnden

Reservation anfördes av Christina Wallmark (SD) enligt följande.

Christina Wallmark (SD) föreslår att nämnden beslutar att bifalla motionen, samt därutöver anför följande:

Katarinavägens södra sida har varit bebyggd tidigare. Det är inget nytt. Området har också varit föremål för förslag för ny bebyggelse i mer än 100 år. Platsen där tidigare bebyggelse har legat är idag en smal remsa med gräsmatta, några träd och mycket sly.

Ett sådant bra läge ska inte stå obebyggt och outnyttjat, utan göras tillgängligt för stockholmarna. Cornelisparken som är tillägnad trubaduren Cornelis Vreeswijk görs större när ett utvidgat grönområde tar plats på till de nya husens tak. En park som kan bli ett av Stockholms nya utflyktsmål. Den nya större grönytan tillför träd, grönska och biologisk mångfald till platsen.

Ingen av de nya husen byggs så höga att de skymmer utsikten för de fastigheter som redan finns uppe på berget. Bergsskärningarna som är så karaktäristiska för Stockholm

Föreslagen bebyggelse med nya verksamheter, bostäder och nya grönytor skadar därför inte viktiga natur- och kulturvärden. Den tillför staden och dess invånare dessa värden.

Stadsbyggnadsnämnden

Reservation anfördes av Peter Wallmark (SD) enligt följande.

Peter Wallmark (SD) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att bifalla motionen samt att därutöver anför följande:

Kontoret skriver angående förslaget till ny bebyggelse bland annat följande: ”Ytornalängs Katarinavägens södra sida är ett offentligt rum med ett regionalt besöksvärde dit både stockholmare och turister söker sig. Många människor rör sig längs trottoaren mot Stadsgårdsleden och tar del av utsikten över vattnet”.

Ytorna längs Katarinavägens södra sida är primärt ett offentligt rum och bör enligt stadsbyggnadskontoret fortsätta vara det. En utveckling av parkytorna längs Katarinavägen bör ta avstamp i de unika kvaliteter som nivåskillnaderna och det fria läget mot vattnet gett upphov till och huvudsakligt fokus behöver ligga på att stärka platsens värden med hänsyn till utsikt, kulturmiljö, rörelsestråk och vistelse. En

omhändertagen miljö som uppmuntrar till vistelse och har flöden av människor kan bidra till en ökad upplevd trygghet. Att stärka det offentliga rummet bör vara det huvudsakliga målet vid en utveckling av platsen.

Vi kan inte annat än hålla med kontoret om att en stärkning av det offentliga rummet är avgörande vid en utveckling av platsen. Detta är även syftet med motionen om ny bebyggelse.

Trafiknämnden

Reservation anfördes av Mads Lundgaard (SD) enligt följande.

Mads Lundgaard (SD) föreslår att nämnden beslutar att tillstyrka motionen samt anför därutöver följande:

Den yta som nu föreslås bebyggas har varit bebyggd tidigare. Området har också varit föremål för en mer omfattande stadsplanering sen mer än hundra år. Planerna har dock aldrig blivit förverkligade.

Katarinavägen är en bred gata och en viktig förbindelse för fordonstrafik, cyklar och gående mellan Slussen och Söders höjder. Katarinavägens södra sida består, förutom av de nödvändiga kommunikationsytorna, av en gräsremsa och en lodrät bergvägg. I föreslagen byggnation ersätts gräsremsan av ett betydligt större grönområde på taken av vissa hus, se bifogad översiktsbild. Nuvarande framkomlighet påverkas inte.

Kontoret skriver att den nya bebyggelse skulle skymma berget som visar de enorma förkastningsbranterna. Samma typ av bergsbranter kan fortsätta att beskådas i en mycket stor omfattning från Stadsgården nedanför Katarinavägen även om motionen bifalls.

På bergets topp finns äldre kulturbebyggelse som är blåklassad enligt Stadsmuseets klassifikation. Dessa hus och dess närmiljö är bevarandevärda för förståelsen av Stockholms framväxt. Den nya bebyggelsen har en högsta höjd som inte överstiger marken ovanför där dessa hus ligger varför de inte kommer att skymmas av de nya husen

Cornelisparken som är en mycket populär park som används för promenad, picknick samt utevistelse blir betydligt större om förslaget genomförs. Att tro att en gräsremsa som nästan är i ständig skugga på en plats som är en transportsträcka skulle ha potential att utvecklas till ett mångfunktionellt och attraktivt park- och gaturum utan bebyggelse är mer än naivt.

Södermalms stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Christina Wallmark (SD) enligt följande.

1. Förslag till beslut: Att bifalla motionen
2. Därutöver vill vi anför följande

Den yta som nu föreslås att bebyggas har varit bebyggd tidigare. Området har också varit föremål för en mer omfattande stadsplanering sen mer än hundra år. Planerna har dock aldrig blivit förverkligade.

Katarinavägen är en bred gata och en viktig förbindelse för fordonstrafik, cyklar och gående mellan Slussen och Söders höjder. Katarinavägens södra sida består, förutom av de nödvändiga kommunikationsytorna, av en smal gräsremsa och en lodrät bergvägg. I föreslagen byggnation ersätts gräsremsan av ett betydligt större grönområde på taken av vissa hus, se bifogad översiktsbild.

Kontoret skriver att den nya bebyggelse skulle skymma berget som visar de enorma förkastningsbranterna. Samma typ av bergsbranter kan fortsätta att beskådas i en mycket stor omfattning från stadsgården nedanför Katarinavägen även om motionen bifalls.

På bergets topp finns äldre kulturbebyggelse som är blåklassad enligt Stadsmuseets klassifikation. Dessa hus och dess närmiljö är bevarandevärda för förståelsen av Stockholms framväxt. Den nya bebyggelsen har en högsta höjd som inte överstiger marken ovanför där dessa hus ligger varför de inte kommer att skymmas av de nya husen

Cornelisparken som är en mycket populär park som används för promenad, picknick samt utevistelse blir betydligt större om förslaget genomförs. Stadsdelsförvaltningen anser att förslaget skulle skada viktiga natur- och kulturvärden. Vi menar att det är precis tvärt om. Förslaget tillför, förutom handel, service och bostäder, platsen både natur- och kulturvärden bland annat genom att tillföra en amfiteater.